

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 21.9.2007
COM(2007) 546 végleges

2002/0222 (COD)

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az EK-Szerződés 251. cikke (2) bekezdésének második albekezdése alapján

**a fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozó európai parlamenti és tanácsi irányelv
elfogadása céljából kialakított közös tanácsi álláspontról**

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az EK-Szerződés 251. cikke (2) bekezdésének második albekezdése alapján

**a fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozó európai parlamenti és tanácsi irányelv
elfogadása céljából kialakított közös tanácsi álláspontról**

1. ELŐZMÉNYEK

A javaslat továbbítása az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz (COM(2002) 443 végleges – 2002/0222 COD dokumentum):	2002. szeptember 12.
Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye:	2003. július 17.
Az Európai Parlament véleménye, első olvasat:	2004. április 20.
Az első módosított javaslat továbbítása:	2004. október 29.
A második módosított javaslat továbbítása:	2005. október 7.
A politikai megállapodás időpontja (Versenyképességi Tanács):	2007. május 21.
A közös álláspont elfogadása:	20.9.2007

2. A BIZOTTSÁG JAVASLATÁNAK CÉLJA

A fogyasztói hitelekéről szóló új irányelvjavaslat célja kettős: magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása, és a fogyasztói hitelek valódi belső piacához szükséges feltételek megteremtéséhez vezető folyamat elindítása.

Az 1987-es irányelv minimális harmonizáción alapult. A szabványokon különböző mértékben szinte minden tagállam túllépett, ami akadályozta az egységes piac létrehozását. Az irányelv öt alapvető modulja (a szerződéskötést megelőző és a hitelmegállapodásokban szereplő tájékoztatás, a teljeshiteldíj-mutató (THM), az elállási jog és a határidő előtti visszafizetés joga) teljes körű összehangolásának célja, hogy hozzájáruljon a fogyasztói hitelek egységes piacának megteremtéséhez, amelyen a hitelezőknek a termékeiket nem kell a tagállamok eltérő nemzeti jogszabályaihoz igazítaniuk.

A fogyasztói hitelről szóló, 1987-ben elfogadott és jelenleg is hatályos irányelv (87/102/EK) csak alapvető fogyasztóvédelmi intézkedéseket tartalmaz. Ezeket a szabályokat hozzá kell igazítani a piac legújabb változásaihoz.

3. A KÖZÖS ÁLLÁSPONTRA VONATKOZÓ ÉSZREVÉTELEK

3.1 Általános megjegyzések

A Bizottság szempontjából a legfontosabb összehangolandó elemek a következők voltak: a szerződéskötést megelőző és a hitelmegállapodásokban szereplő tájékoztatásra vonatkozó követelmények, a teljeshiteldíj-mutató (THM) kiszámítása, a határidő előtti visszafizetés joga és az elállási jog.

A hitelezők szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettségeinek teljesítése érdekében a Bizottság támogatja a szabványos formanyomtatvány bevezetését.

3.2 Az európai parlament első olvasata során elfogadott módosítások

A közös álláspontra beépített módosítások

Az irányelv hatálya tekintetében az Európai Parlament több olyan kivételre tett javaslatot, amelyeket vagy a javasolt, vagy módosított formában a Bizottság elfogadott.

A kezességi megállapodásoknak az irányelv hatálya alól való kizárását a módosított javaslatba átemelték és a közös álláspontra is belefoglalták.

Az a javaslat, hogy ne csak a jelzáloghiteleket, hanem a más hasonló biztosítékkal fedezett hiteleket is zárják ki az irányelv hatálya alól, szintén részét képezi a közös álláspontnak [2. cikk (2) bekezdés a) pont], továbbá a Tanács (a hitelek területén) új kivételeket is előírt, amelyek az ingatlanvásárlásra vonatkoznak (lásd az alábbi 3.3 pontot)

A Parlament emellett az 500 eurót meg nem haladó, valamint a 100 000 euro feletti kölcsönökre vonatkozó hitelmegállapodások kizárását is javasolta. A Bizottság módosított javaslata a 300 eurót meg nem haladó hitelek esetében egyszerűsített rendszert irányzott elő. A Tanács hozzájárulását adta a 200 eurót meg nem haladó hitelek teljeskörű kizárásához, valamint, a Parlament véleményével egyetértve, beleegyezett a 100 000 eurós felső határ megvonásába [2. cikk (2) bekezdés c) pont]. Ez a megoldás elfogadható, mert a kis hitelek esetében a fogyasztóknak tagállamuk az EU egész területén védelmet nyújthat, amennyiben ilyen védelmi szabályozást indokoltnak ítélt. Emellett az ilyen kis összegű hiteleknek ritkán van határokon átnyúló jellege. A 100 000 eurót meghaladó összegű hitelek pedig általában nem fogyasztóknak nyújtott hitelek, és ezért az irányelv védelmi mechanizmusait nem igénylik.

A folyószámlahitel és a hiteltúllépés területén a Bizottság és a Tanács követte a Parlament egyszerűsített rendszer bevezetésére vonatkozó javaslatát (azaz a kötelezettségek jegyzékének megrövidítését) annak érdekében, hogy ezek a termékek továbbra is rugalmasak maradhassanak [2. cikk (3) és (4) bekezdés]. Mindemellett a Tanácson belül folytatott tárgyalások a Parlament és a Bizottság által javasoltnál hosszabb listát eredményeztek.

A Tanács a Bizottság módosított javaslata alapján egyéb egyedi hitelmegállapodásokra is egyszerűsített rendszereket vezetett be (hitelszövetkezetek által nyújtott kölcsönök [2. cikk (5) bekezdés], valamint olyan hitelmegállapodások, amelyek a hitelező és a fogyasztó által a halasztott

fizetés tekintetében kölcsönösen elfogadott elrendezéseket írnak elő arra az esetre, ha a fogyasztó az eredeti hitelmegállapodást már eleve késedelmesen teljesíti [2. cikk (6) bekezdés]). A Parlament módosításai ezeknek az eseteknek a hatálya alól való teljes kizárását javasolták.

Áttérve a meghatározásokra, a Bizottság eredeti javaslata a teljes hitelköltségre tág meghatározást adott (a fogyasztó által a hitelért megfizetendő összes költség). A Parlament szűkebb meghatározást javasolt, amely csak a hitelmegállapodás kezelésével kapcsolatos, a hitelező előtt ismert költségeket foglalja magában és kizárja a harmadik feleknek (közjegyző, adóhatóságok) fizetendő költségeket. A Bizottság ezt a módosítást elfogadta, és a meghatározásba belefoglalta a hitelező előtt ismert, a hitelmegállapodással kapcsolatos költségeket, a harmadik feleknek fizetendő költségeket pedig kizárta. A Bizottság ugyanakkor javasolta a hitelmegállapodáshoz kapcsolódó járulékos szolgáltatásokra vonatkozó költségek felvételét (különösen a biztosítási jutalékokét), ha a szolgáltatás a hitel vagy a reklámban szereplő kamatláb megszerzéséhez kötelező, és ha a hitelmegállapodást a hitelezővel vagy bizonyos feltételek mellett egy harmadik féllel kötik. A közös álláspont az adók kizárásának kivételével [3. cikk g) pont] megfelel a Bizottság módosított javaslatának. Noha kíváncsi lett volna, hogy az adókat az irányelv hatálya alól kizárják, a Bizottság kész elfogadni ezt a kompromisszumos megoldást.

A kapcsolt hitelmegállapodásokra a Tanács a Parlament enyhén módosított meghatározását fogadta el [3. cikk (n)].

A reklámban foglalt tájékoztatási követelményekre vonatkozóan a közös álláspont figyelembe vette a Bizottság módosított javaslatát, amelyben benyújtotta azoknak a lényeges információknak a jegyzékét (THM, a hitelmegállapodás időtartama, a fizetések száma és havi összege, valamint a teljes hitelköltség), amelyeket fel kell tüntetni, kivéve, ha a reklám pontos hitelajánlatot nem tartalmaz [4. cikk]. A közös álláspont szerint azonban a kötelező információk listája attól függ, hogy a reklámban feltüntetnek-e kamatlábat vagy más számadatot. Ez az álláspont azt veszi figyelembe, hogy a fogyasztóknak több információra (így például a THM feltüntetésére) van szükségük, ha a reklámban számadatot szerepeltetnek, nehogy az egyetlen adat feltüntetése félrevezesse őket. A Tanács úgy ítélte meg, hogy ezt a rendelkezést azokban a tagállamokban nem szükséges alkalmazni, amelyekben a jogszabályok megkövetelik a THM feltüntetését azokban a reklámokban, amelyek számadatot nem említenek [4. cikk (1) bekezdés, második mondat)].

- A Bizottság ezzel egyetért (a mentesítés kizárólag olyan esetekre vonatkozik, amelyekre az irányelv nem terjed ki, és biztosítja az érintett tagállamokat arról, hogy jogszabályaikat fenntarthatják).

A megadandó információk listáját módosították, és a Tanács bevezette azt a lehetőséget, hogy a tagállamok folyószámlahitel esetében ne követeljék meg a THM megjelölését [4. cikk (2) bekezdés c) pont]. Ez a tagállamoknak hagyott mozgástér elfogadható, mivel a folyószámlahiteleknek jelenleg szinte egyáltalán nincs határokon átnyúló hatása.

A szerződéskötést megelőző tájékoztatás tekintetében a Bizottság módosított javaslatában teljesen vagy részben átvette az Európai Parlament egyes

módosításait, és a Tanács a Bizottság által javasolt követelményeket szintén teljes mértékben vagy részben figyelembe vette.

A Tanács új elemeket is bevezetett (például szabványosított formanyomtatványt a szerződéskötést megelőző tájékoztatáshoz, lásd az alábbi 3.3. pontot).

A hitelező a szerződéskötést megelőző általános kötelezettségeinek meghatározásában a Tanács követte a Bizottság módosított javaslatában foglalt ajánlatot, amely szerint szükség van a fogyasztó hitelképességének értékelésére. A hitelezőnek a fogyasztó hitelképességét az utóbbi által rendelkezésre bocsátott elégséges és pontos információ és szükség esetén adatbázisban végzett keresés alapján kell értékelnie [8. cikk (1) bekezdés]. A Tanács ugyanakkor nem tartotta fenn a felelős hitelezés elvét. Ez elfogadható, mivel a Tanács elfogadta a tagállamok kötelezettségét annak biztosítására, hogy a hitelezők elegendő magyarázattal szolgáljanak a fogyasztónak ahhoz, hogy az értékelhesse, megfelel-e a javasolt hitelmegállapodás igényeinek és a pénzügyi helyzetének [5. cikk (6) bekezdés].

A Parlament és a Tanács újabb adatokkal egészítette ki a szerződéskötést megelőzően adandó kötelező információk eredetileg rövidebb jegyzékét. A Parlament kiegészítései közül (járulékos költségek, amennyiben azokról a hitelezőnek tudomása van; a kifejezetten az érintett kölcsön céljaira létrehozott folyószámla vezetésének költségei; a fizetési eszköz használati költségei; a fizetési ügyletekkel kapcsolatos költségek; a hitel a fogyasztó által viselt teljes költsége; a szerződéstől való elállási joggal kapcsolatos eljárások; a visszafizetés módozatai; a kamat és a költségek mértéke késedelmes fizetés esetén, a kamat kiigazításával kapcsolatos rendelkezések és a késedelmi díjak) a Tanács az egy vagy több folyószámla fenntartásával kapcsolatos költségeket [5. cikk (1) bekezdés i) pont], a fizetési eszköz használati költségeit és bármely más költséget [5. cikk (1) i) pont], valamint a késedelmes fizetésre vonatkozó információkat [5. cikk (1) bekezdés l) pont] vette figyelembe. A Bizottság módosított javaslata alapján a Tanács a listára felvette a közjegyzői költségek megjelölését [5. cikk (1) bekezdés j) pont], a hitelmegállapodással kapcsolatos valamely kiegészítő szolgáltatás igénybevételének kötelezettségét [5. cikk (1) bekezdés k) pont], az elálláshoz való jog meglétét vagy hiányát [5. cikk (1) bekezdés o) pont], a határidő előtti visszafizetés jogát [5. cikk (1) bekezdés p) pont], az adatbázisban végzett keresés eredményéről történő tájékoztatás jogát [5. cikk (1) bekezdés q) pont], és azokat a fogyasztó általi fizetéseket, amelyek nem vezetnek a teljes hitelösszeg azonnali, ennek megfelelő törlesztéséhez [5. cikk (5) bekezdés]. Emellett a Tanács saját kezdeményezésére az információk listájára felvette a hitel típusára vonatkozó információkat [5. cikk (1) bekezdés a) pont], a hitelező nevét és címét [5. cikk (1) bekezdés b) pont], a fizetés elmulasztásának következményeire vonatkozó figyelmeztetést [5. cikk (1) bekezdés m) pont], a hitelmegállapodás-tervezet egy példányának kérés esetén rendelkezésre bocsátásának jogát [5. cikk (1) bekezdés r) pont] és adott esetben azt az időtartamot, ameddig a hitelezőt a szerződéskötést megelőző tájékoztatás kötelezi [5. cikk (1) bekezdés s) pont].

Noha a Bizottság úgy vélte, hogy a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra vonatkozó követelményeket az adatokkal való túlterhelés elkerülése érdekében szükségtelen a módosított javaslatban foglaltakon túlmenően kiterjeszteni, az információk listáját elfogadta, figyelembe véve, hogy egyes hozzáadott

információk csak különleges esetekben szükségesek és ezeket a kötelező formanyomtatvány csak ilyen feltételek esetén fogja tartalmazni (lásd a 3.3 pontot).

A különleges esetekre, például a folyószámlahitelre vonatkozó szerződéskötést megelőző tájékoztatás esetében a Parlament által javasolt egyszerűsített rendszert beépítették a közös álláspontba, a megadandó információk listáját kiterjesztve [6. cikk (1), (2), (3) bekezdés]. Mivel ezeknek a különleges eseteknek nincs jelentős határokon átnyúló hatása, a Bizottság ezt a listát nem ellenezte. Ezt az álláspontot foglalta el a Bizottság a folyószámlahitel esetében a THM-megjelölésével kapcsolatban a tagállamoknak hagyott mozgásteret illetően is [6. cikk (2) bekezdés].

Az adatbázisokhoz való hozzáférés tekintetében a Parlament azt javasolta, hogy a tagállamok számára ne legyen kötelező központi adatbázis működtetéséről gondoskodni. A Bizottság és a Tanács ezzel a módosítással egyetértett [9. cikk]. A Parlament javasolta, hogy maradjon meg az a követelmény, amely szerint a tagállamok egyenlő feltételek mellett biztosítanak hozzáférést saját adatbázisaikhoz más tagállamok hitelezői számára. A Bizottság ehhez hozzátette, hogy a hozzáférésnek megkülönböztetésmentesnek kell lennie; ezt a megfogalmazást a Tanács is átvette [9. cikk (1) bekezdés]. A második rendelkezés, amelynek fenntartását a Parlament javasolta, az, hogy a fogyasztót haladéktalanul és díjmentesen tájékoztatni kell a bármilyen adatbázisban végzett keresések eredményéről. A Bizottság módosított javaslatába beépítette ezt a módosítást, de olyan helyzetekre korlátozva azt, amikor a tájékoztatást a fogyasztó kéri. A Tanács még tovább szűkítette a fogyasztó tájékoztatására vonatkozó kötelezettséget azokra az esetekre, amikor a hiteligénylést az adatbázisban való keresés alapján utasítják vissza [9. cikk (2) bekezdés]. Ez elfogadható, amennyiben arra a helyzetre vonatkozik, amelyben alapvető a fogyasztó számára, hogy a valamely adatbázisban való keresésről értesüljön.

A hitelmegállapodásokban feltüntetendő információk tekintetében a közös álláspont továbbvitte a Parlament javaslatát, amely szerint a hitelmegállapodás felbontási jogának gyakorlása esetén alkalmazandó eljárásról is tájékoztatást kell nyújtani [10. cikk (2) bekezdés r) pont].

A THM tekintetében a Parlament azt javasolta, hogy a biztosítási díjaknak csak akkor kell megjeleníteniük a THM-ben, ha a biztosítási szerződés megkötése a hitel megszerzéséhez kötelező. Ezt a kiegészítést a Bizottság és a Tanács is elfogadta, ám az érthetőség kedvéért a teljes hitelköltség meghatározásánál szerepel [3. cikk g) pont]. A Parlament ezen kívül két feltételezés használatát javasolta azokban az esetekben, amikor a hitelkamatláb a megállapodás folyamán változhat, vagy amikor a hitelmegállapodásnak kizárólag a kezdeti időszakára promóciós kamatlábat ajánlanak. Ezt a javaslatot a Bizottság és a Tanács teljes egészében elfogadta, és az jelenleg az I. melléklet II. részének i) és j) pontjában szerepel.

A hitelkamatláb tekintetében a Parlament változó hitelkamatláb esetében további feltételeket javasolt. Ezeket a kiegészítéseket figyelembe vették, és

azok jelenleg a rögzített (azaz nem változó) hitelkamatláb meghatározásában, a 3. cikk k) pontjában szerepelnek.

Ami a határidő előtti visszafizetést illeti, a Parlament a megfogalmazás következő változtatását javasolta, amelyet a közös álláspontra beépítettek: a fogyasztónak joga van a hitelt a határidő előtt bármikor visszafizetni [16. cikk].

A jogok átruházásával kapcsolatban a Parlament javasolta, hogy a fogyasztót tájékoztatni kell arról, hogy a hitelmegállapodást harmadik félre ruházzák át. Ez bekerült a közös álláspontra, azonban ez nem alkalmazható akkor, amikor az eredeti hitelező az engedménnyel megállapodva továbbra is hitelezőként jár el a fogyasztóval szemben [17. cikk].

A kapcsolt ügyletek és az elállás ezekre gyakorolt hatása tekintetében a Bizottság és a Tanács jóváhagyta, hogy amennyiben a fogyasztó az áruvásárlásra vonatkozó szerződéssel kapcsolatban élt az elállás jogával, a továbbiakban nem köti a kapcsolt hitelmegállapodás sem (15. cikk). A Parlament azt is javasolta, hogy a tagállamokat fel kell jogosítani arra, hogy az együttes és egyetemleges felelősségre vonatkozóan nemzeti intézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be. Ez a közös álláspontra is szerepel (15. cikk (2) bekezdés).

A Tanács és a Bizottság magáévá tette a Parlament gondolatát, mely szerint a nyílt végű hitelmegállapodás felbontását bármely fél kezdeményezheti. Emellett a fogyasztók védelme érdekében a közös álláspontra azt javasolja, hogy a hitelezők kötelesek legyenek legalább két hónapos felmondási időt biztosítani (13. cikk).

A hiteltúllépéssel kapcsolatban a Parlament módosításának a fogyasztó tájékoztatására vonatkozó részét (büntetés és késedelmi kamat) elfogadták és a közös álláspontra foglalták (18. cikk).

A hitelezőkre és a közvetítőkre vonatkozó szabályozás tárgyában a Parlament módosító javaslata, amely szerint azokat független testületnek vagy hatóságnak kell szabályoznia vagy felügyelnie, megjelenik a közös álláspontra is (20. cikk). A cikk a közvetítőkre azonban már nem terjed ki.

A közös álláspontra be nem épített módosítások, amelyeket azonban a Bizottság elfogadhatónak ítélt

A Parlament javasolta, hogy a hitelező szerződéskötés előtti tájékoztatási kötelezettségeit az összes szükséges szerződéses információt tartalmazó hitelmegállapodás-tervezet rendelkezésre bocsátásával teljesítheti. A Tanács ezt a javaslatot nem vette át. Figyelembe véve, hogy egy hitelmegállapodás feltételei az átlagos fogyasztó számára nehezen érthetők, és hogy a kötelező formanyomtatvány (lásd 3.3 pont) jó megoldás arra, hogy a fogyasztónak világos szerződéskötés előtti tájékoztatást nyújtsanak, a Bizottság egyetért abban, hogy a hitelezőket minden esetben kötelezni kell a formanyomtatvány használatára.

A kapcsolt ügyletekre vonatkozó rendelkezésben a Parlament azt javasolta, hogy a szállítás elmaradása, a részleges szállítás vagy a meg nem felelés esetén a fogyasztónak akkor lehet joga a hitelező ellen jogorvoslatért folyamodni, ha a hitelező és az eladó vagy a szolgáltató előzetesen megállapodást kötött. Ezt a megoldást a Bizottság elfogadta, de a Tanács nem. A közös álláspont azonban a tagállamoknak lehetőséget nyújt arra, hogy a Parlament javaslata szerint meghatározzák, milyen mértékben és milyen feltételek mellett lehet ilyen jogorvoslatért folyamodni.

A nyílt végű hitelmegállapodások tekintetében a Bizottság nem ellenezte azt a kötelezettséget, hogy egy megállapodás csak a fogyasztó egyértelmű előzetes jóváhagyásával legyen megújítható, de ezt a közös álláspont nem tette magáévá.

A Parlament módosítási javaslata a kezességi megállapodás teljesítésére vonatkozóan nem volt alkalmazható, mert a kezességi megállapodások kérdését teljes egészében kizárták az irányelv hatálya alól. Ugyanez vonatkozik a késedelmes fizetés miatti felszólításra és a végrehajthatóságra is.

Elutasított módosítások

A Parlament javaslatát, amely szerint elő kell írni a hitelmegállapodások írásba foglalását, nem építették be a közös álláspontba, mert a Bizottság és a Tanács megítélése szerint a formális követelményeknek a távértékesítéssel történő forgalmazás összes jellemzőjének kell megfelelniük. A Tanács ugyanakkor a közös álláspontba belefoglalta, hogy a tagállamok szabadon tarthatnak fenn vagy vezethetnek be nemzeti jogszabályokat a hitelmegállapodások megkötésének érvényességére vonatkozóan [10. cikk (1) bekezdés, harmadik mondat].

A THM-re vonatkozóan (19. cikk) a Parlament a számítási képlet további részletes magyarázatát javasolta a megfelelő cikkben. A Tanács és a Bizottság úgy ítélte meg, hogy elégséges a képletet a mellékletben megemlíteni, amely nemcsak tájékoztatásra szolgál, hanem a jogalkotási szöveg szerves része.

Nem fogadták el a Parlament javaslatát, amely szerint a nyílt végű hitelmegállapodások esetében a THM kiszámításához állandó tőkemérleget kell feltételezni, mivel nem tükrözi a nyíltvégű hitelmegállapodások valóságos természetét.

A kapcsolt ügyletek vonatkozásában a Parlament azt javasolta, hogy a hitelmegállapodástól való elállás esetében a fogyasztót ne kösse a kapcsolt adásvételi megállapodás sem. Ezt a Bizottság és a Tanács nem fogadta el, mert az irányelv hitelmegállapodásokkal, nem pedig adásvételi szerződésekkel foglalkozik. Ezen kívül ez arra indíthatná a szállítókat, hogy az áruk vagy szolgáltatások szállítását az elállási időszak végéig halasszák. A tagállamoknak azonban jogukban áll, hogy nemzeti szinten ilyen rendszereket bevezessenek vagy fenntartsanak.

A túllépésre vonatkozóan a Parlament megfogalmazását, amely „nem engedélyezett túllépést” említ, nem építették bele a közös álláspontba, mert

olyasmire hivatkozik, amit a hitelező elfogad, és ezért természeténél fogva nem lehet „nem engedélyezett” [18. cikk].

A harmonizációs megközelítéssel kapcsolatban a Parlament azt javasolta, hogy az irányelvbe minimális harmonizációról szóló záradékot vezessenek be. Ezt a közös álláspont nem fogadta el. A Bizottság meggyőződése szerint a jelenleg hatályos fogyasztói hitelekéről szóló irányelv minimális harmonizációt előíró záradéka a tagállamokban nagyon eltérő jogalkotáshoz vezetett, aminek eredményeként piacra lépési korlátok keletkeztek és bekövetkezett a piac felaprózódása. Mivel az irányelv egyik alapvető célkitűzése a fogyasztói hitelek valódi belső piacának megteremtéséhez vezető folyamat elindítása, a Bizottság véleménye az, hogy a közös álláspontban (22. cikk) előírt teljes harmonizációra feltétlenül szükség van, nemcsak a THM kérdésében, amint azt a Parlament módosítása javasolja, hanem az irányelv által érintett többi alapvető kérdésben is.

3.3 A Tanács által bevezetett új rendelkezések

A Tanács az egy hónapon belül visszafizetendő folyószámlahitelt felvette az irányelv hatálya alóli kivételek listájára [2. cikk (2) bekezdés e) pont]. Már a szerződés megkötése előtt is kell azonban egy rövid tájékoztató jegyzéket adni [6. cikk (5) bekezdés]. Mivel ezek a hitelek csak egy nagyon rövid időszakra vonatkoznak, és ezért jelentős költségeket nem idéznek elő, ez a mentesítés elfogadható.

A jelzáloghitelek területén a Tanács két új mentesítést vezetett be, amelyek az ingatlanvásárlás finanszírozására szolgáló a jelzáloghoz hasonló hitelekre [2. cikk (2) bekezdés, a) pont, második alternatíva], illetve az iszlám elvek szerint működő egyesült királyságbeli bankok hiteleire vonatkoznak [2. cikk (2) bekezdés b) pont]. A Bizottság ezekkel a kivételekkel egyetért, mivel egyes tagállamokban felmerülő különleges jogi megoldásokra vonatkoznak, amelyek a jelzáloghitelekhez hasonlíthatók.

A folyószámlahitel és a halasztott fizetés területén bevezetett egyszerűsített rendszerekkel összhangban a Tanács mindkét hitelmegállapodásra meghatározásokat vezetett be, a folyószámlahitel esetében a Bizottság javaslata alapján [3. cikk d) és e) pont].

A szerződéskötés előtti tájékoztatás tekintetében a Tanács minden tagállamban pontosan megegyező, kötelező szabványos formanyomtatványt vezetett be, amelyet a hitelezőknek a fogyasztók szerződéskötés előtti tájékoztatására kell használniuk [5. cikk (1) bekezdés második mondat / II. melléklet]. A Bizottság ezt teljes mértékben támogatja, mert a nyomtatvány révén a fogyasztók az ajánlatokat könnyebben összehasonlíthatják, és mert a szerződéskötés előtti információt is érthetőbbé fogja tenni.

Az egyszerűsített rendszerek számára a Tanács külön szabványos nyomtatványt tervezett (III. melléklet), amely nem kötelező, de a hitelezők felhasználhatják arra, hogy eleget tegyenek a szerződéskötés előtti tájékoztatásra vonatkozó kötelezettségeiknek [6. cikk (1) bekezdés, negyedik és ötödik mondat].

A Tanács magára a hitelmegállapodásra nézve is bevezetett új rendelkezéseket. A tájékoztatási követelményekhez hozzátette az egyéb szerződési feltételekre vonatkozó tájékoztatást [10. cikk (2) bekezdés t) pont], a felügyeleti hatóságot [10. cikk (2) bekezdés u) pont] és a fizetés elmulasztásának következményeire vonatkozó általános figyelmeztetést [10. cikk (2) bekezdés m) pont]. A folyószámlahiteleknél ugyancsak mozgásteret enged a tagállamok számára a THM megjelölésében [10. cikk (2) bekezdés g) pont]. A Bizottság mindezeket a kiegészítéseket támogatja, de azt a tanácsi módosítás, amely szerint a 10. cikk nem érinti a hitelmegállapodások megkötésének érvényességére vonatkozó nemzeti szabályokat, már jóval problematikusabbnak tartja. A 10. cikk elvben teljes mértékben harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, tehát a tagállamoknak nem kellene szabad kezdet adni a formális követelmények (pl. saját kezű aláírás) nemzeti szinten való szabályozásához. Az ilyen nem harmonizált formális követelmények a belső piac akadályaiává válhatnak.

A hitelkamatlábra vonatkozó tájékoztatást illetően [11. cikk] a Tanács úgy határozott, hogy a hitelkamatláb változására vonatkozó tájékoztatást csak időszakonként kell nyújtani, ha az a referencia-kamatláb változásához kapcsolódik, a szükségtelen bürokrácia és a fogyasztó információkkal való túlterhelésének elkerülése érdekében.

A Tanács részletesebb leírást vezetett be az elállási jog gyakorlása esetén alkalmazandó eljárásokról. A szöveget kiegészítette továbbá egy bekezdéssel (10. cikk (6) bekezdés), amely szerint a tagállamok fenntarthatják rendelkezéseiket, amelyek olyan időtartamot írnak elő, amelynek során a szerződés végrehajtása nem kezdődhet meg.

A határidő előtti visszafizetésre vonatkozóan (16. cikk) a Tanács bevezette annak lehetőségét, hogy a hitelezők határidő előtti visszafizetés esetén bizonyos feltételekkel ellentételezést kérhessenek. A tagállamok legfeljebb 10 000 euróban megszabhatják azt az idő előtti visszafizetési küszöbértéket, amely alatt ellentételezést nem lehet kérni; a maximális ellentételezés a visszafizetett összeg 1%-a, amennyiben a hitelkamatláb legalább egy évre rögzített, egyéb esetben pedig 0.5%. A hitelező ezen kívül nem jogosult ellentételezésre, ha az Európai Központi Bank által meghatározott referencia-kamatláb a hitelmegállapodás megkötésének napja és a határidő előtti visszafizetés napja között emelkedett. A Bizottságnak meggyőződése, hogy az ellentételezés kiszámításának harmonizálása a belső piac megvalósítása érdekében hasznos, és hogy a Tanács által meghatározott feltételek a fogyasztók védelmére nézve nem károsak. A Bizottság ugyanakkor kíváncsún tartotta volna, ha ebben a kérdésben nagyobb fokú harmonizálás jön létre.

A Tanács bevezette a komitológia lehetőségét (az 1999/468/EK határozat 5a cikkének (1)-(5) bekezdése szerint, a határozat 8. cikke rendelkezéseinek tiszteletben tartása mellett) bizonyos típusú hitelek esetében a teljesíteldíj-mutató kiszámításához használt hipotézisek meghatározása érdekében [19. cikk (5) bekezdés]. Ez a közös álláspont 25. cikkében jelenik meg és a Bizottság támogatja. A kérdés erősen technikai jellege miatt nem volt alkalmas a Tanácson belüli alapos megvitatásra, és ezért utalta a Tanács erre alkalmasabb eljárás keretébe.

Az irányelv több szabályozási választási lehetőséget tartalmaz a tagállamok számára (lehetőség arra, hogy az egyszerűsített rendszert csak egyes hitelmegállapodásokra alkalmazzák [2. cikk (5) és (6) bekezdés], hogy a reklámban csak a THM megjelölését írják elő [4. cikk (1) bekezdés], hogy a reklámban, a szerződéskötést megelőző tájékoztatásban és a hitelmegállapodásokban szereplő tájékoztatásban a folyószámlahitel esetében ne írják elő a THM megjelölését [4. cikk (2) bekezdés c) pont, 6. cikk (2) bekezdés, 10. cikk (2) bekezdés g) pont], hogy a fogyasztónak nyújtott segítséget illetően kiigazításokat végezzenek [5. cikk (6) bekezdés], hogy a közjegyző előtt kötött szerződéseknél elállási jogot ne írjanak elő [14. cikk (5) bekezdés], hogy a kapcsolt hitelmegállapodásokra vonatkozóan meghatározzák a jogorvoslati lehetőségeket [15. cikk (2) bekezdés], hogy a hitelmegállapodások megkötésének érvényességére vonatkozó szabályokat vezessenek be vagy tartsanak fenn [10. cikk (1) bekezdés]), és hogy legfeljebb 10 000 eurós küszöbértéket írjanak elő, amely alatt határidő előtti visszafizetés esetén ellentételezés nem kérhető [16. cikk (4) bekezdés]. A Tanács továbbá előírta a tagállamok számára, hogy ha e választási lehetőségek legtöbbjével élnek, erről tájékoztatniuk kell a Bizottságot, hogy az információt nyilvánossá lehessen tenni (26. cikk). Ezt egészíti ki egy rendelkezés, amely szerint a Bizottság nyomon követi e szabályozási lehetőségek felhasználásának a belső piacra és a fogyasztókra gyakorolt hatását [27. cikk (2) bekezdés]. A Bizottság ezekkel a kiegészítésekkel egyetért.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

A közös álláspont az öt alapvető kérdésből négy tekintetében kielégítő. A szerződés előtti és a szerződéses információk, a THM kiszámítása és az elállási jog vonatkozásában a rendelkezések teljes mértékben összehangoltak, és biztosítják a fogyasztók magas szintű tájékoztatását és védelmét, miközben megteremtik a fogyasztói hitelek valódi belső piacának feltételeit is. A Tanács által bevezetett szabványos szerződéskötés előtti tájékoztatási formanyomtatvány jó alapot nyújt a fogyasztóknak ahhoz, hogy az ajánlatokat összehasonlíthassák.

A Bizottság a határidő előtti visszafizetés kérdésében nagyobb fokú harmonizációt tartott kívánatosnak. Nem támogatta a tagállamoknak adott lehetőséget, hogy a hitelmegállapodások megkötésének érvényességére vonatkozó szabályokat vezessenek be vagy tartsanak fenn. Ennek ellenére a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Tanács által javasolt átfogó kompromisszum támogatható, tekintettel a többi alapvető kérdésben megvalósított előrelépésre és arra, hogy a Tanácson belüli megegyezés pusztán létrejötté milyen nehézségekbe ütközött.